

שנהגו להשכיר את שרותיהם לכל המרבה במחיר, ללא מוטיבציה פטריוטית כל שהיא. משם נלקח המושג לעולם התיקשורת, כשהכוונה היא לעיתונאי שאיננו קשור דרך קבע לעיתון מסוים, אלא הוא כותב לכל המעוניין בכתיבתו (קב"ל דרכינה או עט להשכיר).

בנימין הכהן, ירושלים

הנישואין לפי ריואי

על שיטת הקיטלוג בחנות ספרים חדשה (ספרים בקנה-מידה, העו"לם הזה 15.7.87).

השיטה העשרונית של קיטלוג ספרים, לפי שיטת האמריקאי ריואי, בה החלוקה היסודית היא לעשר מחלקות ראשיות, המכסות את מיכלול הידע האנושי (מחלקה מס' 0 — כללי; מס' 1 — פילוסופיה ומיקצועות קרובים; מס' 2 — דת; מס' 3 — מדעי החברה; מס' 4 — לשון וכו') טובה לעולם האקדמי ובמיוחד שכך ניתן למקד כל נושא בעזרת מחלקות המיטרה ותתי המחלקות, כך שמס' 274, למשל, נותן את החומר על הכנסיה הנוצרית באסיה ומס' 469 את כל מה ששייך ללשון הפרוטסטנטית.

אבל בחנות ספרים הרברים הם פחות פשוטים. אדם המחפש, נניח, ספר על נושא הנישואין לפי שיטת ריואי יכול רק להסתבך: זה מס' 155 אם מדובר בהיבטים הפסיכולוגיים של הנישואין; מס' 173 — אם מדובר בהיבטים ההיסטוריים; מס' 301 — אם מדובר בהיבטים הסוציולוגיים וכו' וכו'.

לכן, במיקרה זה, לדעתי, עדיפה השיטה הישנה: לפי האלפבית, של הכותרים או של המחברים.

כסית מיותם

ליזכרו של משה איש-כסית (לב, גדול נדס', העולם הזה 22.7.87).

מוישה הלך ואיננו, ואין מי ששיכננו הוא היה חבר לכולם, ואהוב על כולם, ועודו לכולם — כלי לבדוק בציציתם, אם הם מדלת-העם או ייחוסם רם, וכסית נשאר מיותם, כי בלעדיו אין לו טעם.

מאיר, רמת-גן

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מישפטיות או טכניות.

תלוי מי השואל

זה היה לפני 25 שנה. אורי זוהר עוד לא חזר בתשובה ורפי נלסון רק החל לפעול באילת. אבל שניהם כבר היו מאוד בחדשות, כפי שדיווח העולם הזה כגיליונו שהופיע השבוע לפני 25 שנה:

אחד הלקוחות הראשונים במוע"דון הספורט הימי שפתח השבוע רפי נל-סון באילת היה אורי זוהר. כאשר זוהר עלל לעומת הים, כדי לחזות באלמונים, הוא הבחין לפתע בדג גדול, באורך של מטר. גם נלסון הבחין בדג. הוא ראה כי זה ברקודה, דג טורף, המסוכן יותר מכי-ריש. והוא מיהר להעלות את זוהר על פני המים. (זה ברקודה? הודיע נלסון לזוהר. אפשר לאכול אותה? התעניין זוהר. זוהי עכשיו השאלה שהוא שואל עליך. סגר נלסון את הנושא.)

כל הקפה הזה

על מה שחסר בכוס הקפה המצויה כפי שהיא מוגשת בבתי-קפה תל-אביביים (עיר ללא רחמים, העולם הזה 29.7.87).

התלונה המצורקת מאוד של דניאלה שמי על חוסר הקרח בקפה המוגש לה ביום קיץ שרבי בבית-קפה תל-אביבי מוכירה לי את התלונה ב-חם לשבוע עבודה של חמישה ימים (קודם שית-חילו לעבוד יומיים בשבוע, ואחר-כך שלושה, ואחר-כך ארבעה ואז יהיה אפשר לדבר גם על המישה"ה).

הבעיה של הגב' שמי עם כוס קפה העולה 3.5 שקל (כן, כן, שלושה וחצי שקל) זה הקרח העולה שלוש אגורות ולא נותנים אותו, ומה על הקפה בכוס הקפה הזה? סינחס מלמד, תל-אביב

אסטרונוגיה לארזים

על חיזוי השקעות לפי הנוכחים (א.א. תה והשקל, העולם הזה 15.7.87).

האסטרונוגיה הרצל ליפשיץ ניהל מר"מ מתקדם עם אחת החברות הגדולות בוויל-סטריט (מחזור של עשרה מיליארד בשנה). נשיא החברה, שהוא ידידי האישי, התרשם מכושר החיזוי של ליפשיץ, אך ההסכם ביניהם לא יצא אל הפועל בגלל חי-לוקידיעות על צורת ההשקעה ועל חלוקת הר-ווחים, ולא בשל סיבות אחרות.

איציק תוראל, ניו-יורק

אם בארזים נפלה שלהבת, מה יגידו אוזבי הקיר?

מי היה מאמין שבסוף המאה ה-20 יתייחסו

ארז מצוי

סנילי, עם ראש בעננים

אנשי-עסקים, המגלגלים מיליונים, ברצינות לת-חיות אסטרונוגיות בתנחית עסקיהם.

לארזים מן הפיתגם יש לפחות הצדקה כל-ש-היא: ראשיהם, כדרך כלל, בעננים, מכיוון שהם מתנשאים לגובה של 30 מטר ומטבע גילם, שהוא בממוצע 150 שנה, הם גם כר די סניליים. אבל לארזים במציאות? אהוד מזגרי, בת-ים

רגע של אנגלית

על התבטאות אחת של עורך הפנט-האז, בוב גוצ'וונה (מונולוג, העולם הזה 29.7.87).

מי שהתנרב אלצכם ותירגם את תגובתו (בלאדי-בלאדי מובי) של עורך ירחון-הזימה פנטהאז, על סרט מסויים בו צפה, כ-סרט מלא בדם, מן הראוי לו ליטול חופשת-קיץ לשם השתתפות בקורס מזורז כאנגלית מוברת.

בלאדי מובי זה הכל חוץ מרט מלא דם. זה סרט מחורבן או סרט עלוב או סרט מסריח או, לפי מילון וקספורד היוקרתי, סרט ארוך.

תום ליבנד, רמת-גן

שכרי-עט

על מושג בעולם התיקשורת (תש-תוק, יא נאצי, העולם הזה 29.7.87).

אחת החרפות אותן הביא העולם הזה ברוח על "חילופי המחמאות" בין חברי-הכנסת היתה זאת בה קרא יצחק מודעי לעבר יוסי שריד: "אתה לא פריילאנס בבית הזה" והעולם הזה גם הסביר מה טיבו של המושג פריילאנס.

אבל ההסבר לא היה מדויק, קודם כל, פריילאנס איננו נושא-חנית חופשי אלא נושא-רוח פנוי, ובלשון יותר פשוטה: חרב להשכיר, כמינהגם של נושאי-רוח מסוימים בימי הביניים — אבירים או חיילים מן השורה

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא-דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורר-מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שניז ♦ רבות מערכת: ענת סרגוסטי ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ מחלקת המודעות: ברמית טל ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ המדיל: העולם הזה ♦ בעימ ♦ הדפסה: הדפוס החדש ♦ בעימ, תל-אביב ♦ הפצה: גד בעימ, תל-אביב.

קיא יני

הימים ויום-הכיפורים — רוח שחצנות ויוהרה. הוא היה הנווט של ספינת השוטמים.

ככל אותן שנים כאשר היה דיין האליל של המוני ישר אל, היה קולו של ה. עולם הזה היה ירי שחשף את הצדדים האפלים של אופיו.

מבחינה זו יש חשיבות רבה לתיאורו של אסי את אביו — מפני שהוא חוזר בריוק נמרץ על כל הדברים שחשף העולם הזה או בעשרות כתבות, וביניהן כתבות-שערי.

נחזור על ריברי אסף. כפי שפורסמו במעריב: אבינו צבר רכוש כשווי (של) המישה מיליון דולר... כמה הוא שנא אותנו... הסכרתי לו ער כמה אני שנא אותו. את קמצנותו, את המגא-לומניות שלו, את האני ואספי... את גניבת הע-תיקות והזנות-תחת-מישמר במלונות-פאר..."

המיוחד ברשימה זו הוא שכל פריט בה פורסם בראשונה בעולם הזה. השבועון הזה חשף, כשורה ארוכה של מאמרים, את העובדה שדיין גנב עתיקות ככל רחבי הארץ, תוך ניצול כוחו אדם ומכשירים של צה"ל. יותר מזה: גילינו כי דיין סוחר לא רק בעתיקות שהוציא מאתרים ארכיאולוגיים בניגוד לחוק, אלא גם קונה עתיקות כזול (מערכים כנועים בשטחים הכ-בושים) ומוכר אותם ביוקר ברחבי-העולם. זהו מקור המיליונים.

על המגאלומניה של דיין, על בגידתו הכרר-נית בנאמניו, דיברנו הרבה.

אחד הגילויים הגדולים של העולם הזה בכל שנות קיומו נודע כפרשת אלישבע — העובדה ששר-הביטחון היה מקיים יחסים בכתי-מלון מפוארים, על חשבון המדינה, ותחת מישמר שומרי-הראש הממלכתיים, עם גברת מופקפת מבחינה ביטחונית, וניהל תוך כדריכ, כטלפון, מחירי-מיטות בבית-המלון, את ענייני-הביטחון של המדינה. לפני כן גילינו פרשות-אהבים אחרות של דיין, שגם להן היו השלכות ביטי-חזניות.

גילינו את תאוות-הכצע שלוחת-הרסן שלו. למשל: שגבה סכומי-ענק מכלי-התיקשורת העולמיים, שהעניק להם ראינות כחברה-ממי-שלה.

כדאי להזכיר זאת כיום — כי כל הגילויים האלה נתקלו כשעתו באי-אמון מוחלט. רבים טענו שאנחנו מפברקים עלילות והשמצות, שכל אלה הן המצאות שפלות של דמיונו החולני, שאחנו רודפים את דיין מסעמים פאתולוגיים, אישיים או אידיאולוגיים.

גרוע מזה: מכיוון שדיין היה או אליל על-אנושי, עורר כל גילוי שלנו גלים של שנאה. הרבה אנשים שונאים את העולם הזה מאז ועד היום, מבלי לזכור מדוע. הם המשיכו לשנוא אותו גם אחרי שהם עצמם יצאו לרחובות כרי להפגין נגד דיין בעיקבות מילחמת יום-הכיפורים.

איני בטוח שגם האישור המוחלט שנותן עתה אסי דיין לכל גילויינו ישנה יחס זה.

א.א. אבנרי

לסני שבועיים ניתח העולם הזה (22.7.87) את גילוייו של אסי דיין על אביו. עמרנו על היחסים בין האב, שנשא את ילדיו, ובין הילדים, המביעים עתה שינאה עזה לאביהם המת. אולם יש לגילוייו של אסי היבט נוסף, הנוגע לשבועון זה.

מן הראוי לעמוד עליו, כי יש לכך השלכה ישירה על אמירתו של העולם הזה ותפקידו בעבר, בהווה ובעתיד.

פעמיים

דיין

במשך יותר מ-20 שנה עקב העולם הזה מקרוב אחר מעשיו של משה דיין. ספרתי לא-אחת איך זה התחיל. יצחק שדה המנחם העמיד אותי על הסכנות והתיר המדינה הכרוכות כאופיו ובגישתו של דיין, והשביע אותי שלא להסיר לרגע את עינינו ממנו. שדה, אגב, לא שנא את דיין, להיפך, הוא אהב אותו. אך הוא סבר כי זהו אדם בלי מוסר ובלי מעצורים. העלול להוביל את המדינה לאבדון, ואכן, העולם הזה מילא שליחות זו. היו שראו בכך תסביך של העיתון, והיו שראו בכך גם תסביך אישי שלי. דובר על יחסים של אהבה שינאה בינינו. רובר על אידיאה פיקס. על שיגעון לרבר. אולם התמרנו בהשגחתנו על האישי.

בשתי תקופות היתה לדיין השפעה מכרעת על דרך המדינה. בשתייהן היתה זאת השפעה הרת-אסון.

התקופה הראשונה היתה שנות ה-50, כאשר היה דיין אלוף פיקוד-הדרום, ולאחר-מכן הרמט"ל. כ"ל. זוהי התקופה שבה ביצע דיין בלהט את המדיניות של בן-גוריון, ולעיתים אף הרחיק לכת ממנו. בשרשרת של פעולות-תגמול, שהיו בחלקן פרובוקציות מכוונות, חסמו בן-גוריון ודיין כל אופציה של שלום, חימומו את הגבולות, רחפו את מצריים ולזרועות כרית-המוצות, ולבסוף יצאו למילחמת-סיני, שבה שירתה ישר-אל קנוניה קולוניאלית של צרפת ובריטניה. או נקבע שישראל היא חלק מן המערך הקולוניאלי, אויבת-העולם הרבי.

התקופה השנייה החלה ביום השביעי של מיל-חמת ששת-הימים, והסתיימה למחרת מילחמת יום-הכיפורים. בתקופה זו מנע דיין כל יוזמת שלום ישראלית (אני מוכזה לטלפון חפזי-יזיון), הפריח סיסמות של ארץ-ישראל השלמה (חורנו לענתות ולשילה, ולעולם לא ננטוש אותה), פסל מכל וכל את הצורך בשלום (שארסאל-שיח' חשובה משלוס") והפיץ בצה"ל זילזול תהומי ליכולת הצבאית הערבית. הוא גרם במי-שרון למילחמת יום-הכיפורים, כאשר כפה על מיפלגת-העבודה את הקמת העיר ימית בסני.

מדוע

הם שונאים

בתקופה הראשונה היתה לו השפעה חשובה, כאיש מס' 2 בקבוצת בן-גוריון. בתקופה השנייה היתה לו השפעה דומיננטית. יותר מכל אדם אחר, יותר אף מגולדה מאיר הפרימיטיבית, קבע דיין את הרוח ששלטה במדינה בין ששתי